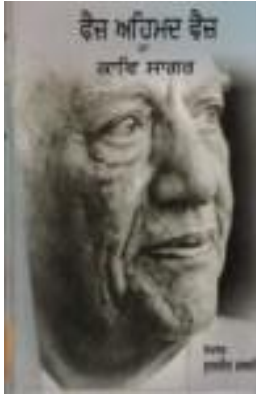

ਫ਼ੈਜ਼: ਐ ਖ਼ਾਕ ਨਸ਼ੀਨੇ ਉੱਠ ਬੈਠੇ!

ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਤੇ ਇਕ ਤੋਹਫ਼ਾ -, “ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸਾਗਰ” ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੌ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੇ ਫ਼ੈਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ-ਅੰਤਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਹੀ ਮੇਰੀ ਇਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ - ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

ਮੁਝ ਸੇ ਪਹਿਲੀ ਸੀ ਮੁਹਬਤ ਮੇਰੀ ਮਹਿਬੂਬ ਨਾ ਮਾਂਗ

ਮੁਝ ਸੇ ਪਹਿਲੀ ਸੀ ਮੁਹਬਤ ਮੇਰੀ ਮਹਿਬੂਬ ਨਾ ਮਾਂਗ!

ਮੈਨੇ ਸਮਝਾ ਥਾ ਕਿ ਤੂ ਹੈ ਤੇ ਦਰਖਸ਼ਾਂ ਹੈ ਹਯਾਤ

ਤੇਰਾ ਗ਼ਮ ਹੈ ਤੇ ਦਹਿਰ ਕਾ ਝਗੜਾ ਕਯਾ ਹੈ

ਤੇਰੀ ਸੂਰਤ ਸੇ ਹੈ ਆਲਮ ਮੇਂ ਬਹਾਰੋਂ ਕੇ ਸਬਾਤ

ਤੇਰੀ ਆਂਖੋਂ ਕੇ ਸਿਵਾ ਦੁਨੀਆ ਮੇਂ ਰੱਖਾ ਕਯਾ ਹੈ

ਤੂ ਜੇ ਮਿਲ ਜਾਏ ਤੇ ਤਕਦੀਰ ਨਗੂੰ ਹੇ ਜਾਏ

ਯੂੰ ਨਾ ਥਾ, ਮੈਨੇ ਫ਼ਕਤ ਚਾਹਾ ਥਾ ਯੂੰ ਹੇ ਜਾਏ

ਔਰ ਭੀ ਦੁੱਖ ਹੈਂ ਜਮਾਨੇ ਮੇਂ ਮੁਹੱਬਤ ਕੇ ਸਿਵਾ

ਰਾਹਤੋਂ ਔਰ ਭੀ ਹੈਂ ਵਸਲ ਕੀ ਰਾਹਤ ਕੇ ਸਿਵਾ।

ਅਨਗਿਨਤ ਸਦੀਓਂ ਕੇ ਤਾਰੀਕ ਬਹੀਮਾਨਾ ਤਲਿਸਮ

ਰੇਸ਼ਮ-ਓ-ਅਤਲਸ-ਓ-ਕਿਮਖ਼ਵਾਬ ਮੇਂ ਬੁਨਵਾਏ ਹੂਏ

ਜਾ-ਬ-ਜਾ ਬਿਕਤੇ ਹੂਏ ਕੂਚਾ-ਓ-ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੇਂ ਜਿਸਮ

ਖ਼ਾਕ ਮੇਂ ਲਿਥਤੇ ਹੂਏ ਖ਼ੂਨ ਮੇਂ ਨਹਿਲਾਏ ਹੂਏ

ਲੈਟ ਜਾਤੀ ਹੈ ਉਧਰ ਕੇ ਭੀ ਨਜ਼ਰ ਕਿਆ ਕੀਜੈ
ਅਬ ਭੀ ਦਿਲਕਸ਼ ਹੈ ਤੇਰਾ ਹੁਸਨ ਮਗਰ ਕਿਆ ਕੀਜੈ!
ਔਰ ਭੀ ਦੁੱਖ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਮੁਹੱਬਤ ਕੇ ਸਿਵਾ
ਰਾਹਤੋਂ ਔਰ ਭੀ ਹੈਂ ਵਸਲ ਕੀ ਰਾਹਤ ਕੇ ਸਿਵਾ।
ਮੁੜ ਸੇ ਪਹਿਲੀ ਸੀ ਮੁਹਬਤ ਮੇਰੀ ਮਹਿਬੂਬ ਨਾ ਮਾਂਗ!

(ਫ਼ੈਜ਼: ਨਕਸ਼-ਏ ਫ਼ਰਿਆਦੀ)..

ਬੋਲ

ਬੋਲ, ਕਿ ਲਬ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈਂ ਤੇਰੇ
ਬੋਲ, ਜ਼ਬਾਂ ਅਬ ਤਕ ਤੇਰੀ ਹੈ
ਤੇਰਾ ਸੁਤਵਾਂ ਜਿਸਮ ਹੈ ਤੇਰਾ
ਬੋਲ, ਕਿ ਜਾਂ ਅਬ ਤਕ ਤੇਰੀ ਹੈ
ਦੇਖ ਕਿ ਅਹਨਗਰ ਕੀ ਦੁਕਾਂ ਮੇਂ
ਤੂੰਦ ਹੈਂ ਸ਼ੋਅਲੇ ਸੁਰਖ ਹੈ ਆਹਨ
ਖੁਲਨੇ ਲਗੇ ਕੁਫ਼ਲੋਂ ਕੇ ਦਹਾਨੇ
ਫੈਲਾ ਹਰ ਇਕ ਜੰਜੀਰ ਕਾ ਦਾਮਨ
ਬੋਲ, ਯਹ ਥੋੜਾ ਵਕਤ ਬਹੁਤ ਹੈ
ਜਿਸਮ-ਓ-ਜ਼ਬਾਂ ਕੀ ਮੌਤ ਸੇ ਪਹਿਲੇ
ਬੋਲ, ਕਿ ਸੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਬ ਤਕ
ਬੋਲ, ਜੇ ਕੁਛ ਕਹਿਨਾ ਹੈ ਕਹਿ ਲੇ!

ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ

ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ ਸਾਜ਼-ਏ-ਦਰਦ ਨਾ ਛੋੜ!
ਦੁਖ ਸੇ ਭਰਪੂਰ ਦਿਨ ਤਮਾਮ ਹੂਏ
ਔਰ ਕਲ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲੂਮ
ਦੇਸ਼-ਓ-ਫ਼ਰਦ ਕੀ ਮਿਟ ਚੁਕੀ ਹੈ ਹਦੂਦ
ਹੇ ਨਾ ਸਹਰ ਕਿਸੇ ਮਾਲੂਮ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੇਚ! ਲੇਕਿਨ ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ

ਏਜ਼ਦੀਅਤ ਹੈ ਮੁਮਕਿਨ ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ!
ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ ਸਾਜ਼-ਏ-ਦਰਦ ਨਾ ਛੇੜ!

ਅਬ ਨਾ ਦੇਹਰਾ ਫ਼ਸਾਨਾ-ਹਾ-ਏ-ਅਲਮ
ਅਪਨੀ ਕਿਸਮਤ ਪਿ ਸੋਗਵਾਰ ਨਾ ਹੋ
ਫਿਕਰ-ਏ-ਫ਼ਰਦ ਉਤਾਰ ਦੇ ਦਿਲ ਸੇ
ਉਮਰ-ਏ-ਰਫ਼ਤਾ ਪਿ: ਅਸ਼ਕਬਾਰ ਨਾ ਹੋ
ਅਹਿਦ-ਏ-ਗ਼ਮ ਕੀ ਹਿਕਾਇਤੋਂ ਮੱਤ ਪੂਛ
ਹੋ ਚੁਕੀ ਸਭ ਸ਼ਿਕਾਇਤੋਂ ਮੱਤ ਪੂਛ
ਆਜ ਕੀ ਰਾਤ ਸਾਜ਼-ਏ-ਦਰਦ ਨਾ ਛੇੜ!

..

ਤਨਹਾਈ

ਫਿਰ ਕੋਈ ਆਇਆ ਦਿਲ-ਏ-ਜ਼ਾਰ
ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਰਾਹਰੈ ਹੋਗਾ, ਕਹੀਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ
ਢਲ ਚੁਕੀ ਰਾਤ, ਬਿਖਰਨੇ ਲਗਾ ਤਾਰੋਂ ਕਾ ਗੁਬਾਰ
ਲੜਖੜਾਨੇ ਲਗੇ ਐਵਾਨੇਂ ਮੇਂ ਖਵਾਬੀਦਾ ਚਰਾਗ਼
ਸੇ ਗਈ ਰਾਸਤਾ ਤਕ ਤਕ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਰਾਹਗੁਜ਼ਰ
ਅਜਨਬੀ ਖ਼ਾਕ ਨੇ ਧੁੰਦਲਾ ਦਿਏ ਕਦਮੋਂ ਕੇ ਸੁਰਾਗ਼
ਗੁਲ ਕਰੇ ਸਮਏ, ਬੜ੍ਹਾ ਦੇ ਮੈ-ਓ-ਮੀਨਾ-ਅਯਾਗ਼
ਅਪਨੇ ਬੇਖਵਾਬ ਕਿਵਾੜੋਂ ਕੇ ਮੁਕੱਫ਼ਲ ਕਰ ਲੇ
ਅਬ ਯਹਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ! (ਨਕਸ਼-ਏ-ਫ਼ਰਿਆਦੀ)

ਸ਼ਿਅਰ

ਰਾਤ ਯੂੰ ਦਿਲ ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਖੋਈ ਹੁਈ ਯਾਦ ਆਈ
ਜੈਸੇ ਵੀਰਾਨੇ ਮੇਂ ਚੁਪਕੇ ਸੇ ਬਹਾਰ ਆ ਜਾਏ
ਜੈਸੇ ਸਹਿਰਾਓ ਮੇਂ ਚਲੇ ਹੋਲੇ ਸੇ ਬਾਦੇ ਨਸੀਮ
ਜੈਸੇ ਬੀਮਾਰ ਕੇ ਬੇਵਜਹ ਕਰਾਰ ਆ ਜਾਏ।

ਚੰਦ ਰੋਜ਼ ਔਰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ

ਚੰਦ ਰੋਜ਼ ਔਰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ! ਫਕਤ ਚੰਦ ਹੀ ਰੋਜ਼!
ਜੁਲਮ ਕੀ ਛਾਓਂ ਮੇਂ ਦਮ ਲੇਨੇ ਪਿ: ਮਜਬੂਰ ਹੈਂ ਹਮ
ਔਰ ਕੁਛ ਦੇਰ ਸਿਤਮ ਸਹਿ ਲੋਂ, ਤੜਪ ਲੋਂ, ਰੇ ਲੋਂ
ਅਪਨੇ ਅਜਦਾਦ ਕੀ ਮੀਰਾਸ ਹੈ ਮਾਅਜੂਰ ਹੈਂ ਹਮ!

ਜਿਸਮ ਪਰ ਕੈਦ ਹੈ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਪਿ: ਜੰਜੀਰੋਂ ਹੈਂ
ਫਿਕਰ ਮਹਿਬੂਸ ਹੈ, ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਪਿ: ਤਾਅਜ਼ੀਰੋਂ ਹੈਂ
ਅਪਨੀ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਕਿ ਹਮ ਫਿਰ ਭੀ ਜੀਏ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
ਜਿੰਦਗੀ ਕਯਾ ਕਿਸੀ ਮੁਫ਼ਲਿਸ ਕੀ ਕਬਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਮੇਂ ਹਰ ਘੜੀ ਦਰਦ ਕੇ ਪੈਵੰਦ ਲਗੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ!

ਲੇਕਿਨ ਅਬ ਜੁਲਮ ਕੀ ਮੱਯਾਦ ਕੇ ਦਿਨ ਥੋੜੇ ਹੈਂ
ਇਕ ਜ਼ਰਾ ਸਬਰ, ਕਿ ਫ਼ਰਿਆਦ ਕੇ ਦਿਨ ਥੋੜੇ ਹੈਂ
ਅਰਸਾ-ਏ-ਦਹਰ ਕੀ ਝੁਲਸੀ ਹੁਈ ਵੀਰਾਨੀ ਮੇਂ
ਹਮ ਕੇ ਰਹਿਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਯੂੰ ਹੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਨਾ ਹੈ
ਅਜਨਬੀ ਹਾਥੋਂ ਕਾ ਬੇਨਾਮ ਗਿਰਾਂਬਾਰ ਸਿਤਮ
ਆਜ ਸਹਿਨਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਹਿਨਾ ਹੈ!

ਯਿਹ ਤੇਰੇ ਹੁਸਨ ਸੇ ਲਿਪਟੀ ਹੁਈ ਆਲਾਮ ਕੀ ਗਰਦ
ਅਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾ ਜਵਾਨੀ ਕੀ ਸ਼ਿਕਸਤੋਂ ਕਾ ਸੁਮਾਰ
ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤੋਂ ਕਾ ਬੇਕਾਰ ਦਹਿਕਤਾ ਹੁਆ ਦਰਦ
ਦਿਲ ਕੀ ਬੇਸੂਦ ਤੜਪ, ਜਿਸਮ ਕੀ ਮਾਯੂਸ ਪੁਕਾਰ
ਚੰਦ ਰੋਜ਼ ਔਰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ! ਫਕਤ ਚੰਦ ਹੀ ਰੋਜ਼!

ਸੋਚ

ਕਿਉਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਸ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਾ ਕਰਤਾ ਹੂੰ
ਛੇੜੇ ਮੇਰੀ ਰਾਮ ਕਹਾਨੀ, ਮੈਂ ਜੈਸਾ ਭੀ ਹੂੰ ਅੱਛਾ ਹੂੰ!

ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹੈ ਤੇ ਕਿਆ, ਗ਼ਮਗੀਨ ਯਹ ਦੁਨੀਆ ਹੈ ਸਾਰੀ
ਯਹ ਦੁਖ ਤੇਰਾ ਹੈ ਨਾ ਮੇਰਾ, ਹਮ ਸਬ ਕੀ ਜਾਗੀਰ ਹੈ ਪਿਆਰੀ।

ਤੂ ਗਰ ਮੇਰੀ ਭੀ ਹੋ ਜਾਏ, ਦੁਨੀਆਂ ਕੇ ਗ਼ਮ ਯੂੰਹੀ ਰਹੋਗੇ
ਪਾਪ ਕੇ ਫੰਦੇ, ਜ਼ੁਲਮ ਕੇ ਬੰਧਨ, ਅਪਨੇ ਕਰੇ ਸੇ ਕਟ ਨਾ ਸਕੋਗੇ।

ਗ਼ਮ ਹਰ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ਮੁਹਲਕ ਹੈ, ਅਪਨਾ ਹੋ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਕਾ
ਰੇਨਾ ਧੋਨਾ, ਜੀ ਕੇ ਜਲਾਨਾ, ਯੂੰ ਭੀ ਹਮਾਰਾ ਯੂੰ ਭੀ ਹਮਾਰਾ।

ਕਿਉਂ ਨਾ ਜਹਾਂ ਕਾ ਗ਼ਮ ਅਪਨਾ ਲੇਂ, ਬਾਦ ਮੇਂ ਸਭ ਤਦਬੀਰੇਂ ਸੋਚੋਂ
ਬਾਦ ਮੇਂ ਸੁੱਖ ਕੇ ਸਪਨੇ ਦੇਖੋਂ, ਸਪਨੇਂ ਕੀ ਤਾਬੀਰੇਂ ਸੋਚੋਂ।

ਬੇਫ਼ਿਕਰੇ ਯਹ ਧਨ ਦੌਲਤ ਵਾਲੇ, ਯਹ ਆਖ਼ਿਰ ਕਿਉਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਤੇ ਹੈਂ
ਇਨ ਕਾ ਸੁਖ ਆਪਸ ਮੇਂ ਬਾਂਟੇਂ, ਯਹ ਭੀ ਆਖ਼ਿਰ ਹਮ ਜੈਸੇ ਹੈਂ!

ਹਮ ਨੇ ਮਾਨਾ ਜੰਗ ਕੜੀ ਹੈ, ਸਰ ਫੂਟੋਗੇ ਖੂਨ ਬਹੇਗਾ
ਖੂਨ ਮੇਂ ਗ਼ਮ ਭੀ ਬਹਿ ਜਾਏਗਾ, ਹਮ ਨਾ ਰਹੇਂ ਗ਼ਮ ਭੀ ਨਾ ਰਹੇਗਾ!

(ਫ਼ੈਜ਼: ਸੋਚ- ਨਕਸ਼-ਏ ਫਰਿਆਦੀ)

ਤਰਾਨਾ: ਐ ਖ਼ਾਕ ਨਸ਼ੀਨੇ ਉਠ ਬੈਠੇ!

ਦਰਬਾਰ-ਏ-ਵਤਨ ਮੇਂ ਜਬ ਇਕ ਦਿਨ ਸਬ ਜਾਨੇ ਵਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ
ਕੁਛ ਅਪਨੀ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੋਂਗੇ, ਕੁਛ ਅਪਨੀ ਜਜ਼ਾ ਲੇ ਜਾਏਂਗੇ!

ਐ ਖ਼ਾਕ ਨਸ਼ੀਨੇ ਉਠ ਬੈਠੇ, ਵੁਹ ਵਕਤ ਕਰੀਬ ਆ ਪਹੁੰਚਾ ਹੈ
ਜਬ ਤਖ਼ਤ ਗਿਰਾਏ ਜਾਏਂਗੇ, ਜਬ ਤਾਜ ਉਛਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ।

ਅਬ ਟੂਟ ਗਿਰੋਂਗੀ ਜੰਜੀਰੋਂ, ਅਬ ਜਿੰਦਾਨੋਂ ਕੀ ਖੈਰ ਨਹੀਂ
ਜੇ ਦਰਿਆ ਝੂਮ ਕੇ ਉਠੇ ਹੈਂ, ਤਿਨਕੋਂ ਸੇ ਨਾ ਟਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ!

ਕਟਤੇ ਭੀ ਚਲੇ, ਬੜਤੇ ਭੀ ਚਲੇ, ਬਾਜੂ ਭੀ ਬਹੁਤ ਹੈਂ, ਸਰ ਭੀ ਬਹੁਤ!
ਚਲਤੇ ਭੀ ਚਲੇ ਕਿ ਅਬ ਡੇਰੇ ਮੰਜ਼ਲ ਪੇ ਹੀ ਡਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ।
ਐ ਜੁਲਮ ਕੇ ਮਾਤੇ ਲਬ ਖੇਹਲੇ, ਚੁਪ ਰਹਿਨੇ ਵਾਲੇ ਚੁਪ ਕਬ ਤਕ
ਕੁਛ ਹਸਰ ਤੇ ਇਨ ਸੇ ਉਠੇਗਾ, ਕੁਛ ਦੂਰ ਤੇ ਨਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ!

(ਫੈਜ਼: ਤਰਾਨਾ - ਦਸਤ-ਏ-ਸਬਾ)

ਸੁਬਹ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ

(ਅਗਸਤ ੧੯੪੭)

ਯਹ ਦਾਗ਼ ਦਾਗ਼ ਉਜਾਲਾ ਯਹ ਸ਼ਬ ਗਜ਼ੀਦਾ ਸਹਰ
ਵੁਹ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਥਾ ਜਿਸਕਾ ਯਹ ਵੇ ਸਹਰ ਤੇ ਨਹੀਂ।
ਯਹ ਵੇ ਸਹਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕੀ ਆਰਜੂ ਲੇ ਕਰ
ਚਲੇ ਥੇ ਯਾਰ ਕਿ ਮਿਲ ਜਾਏਗੀ ਕਹੀਂ ਨਾ ਕਹੀਂ
ਫਲਕ ਕੇ ਦਸਤ ਮੇਂ ਤਾਰੋਂ ਕੀ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਲ
ਕਹੀਂ ਤੇ ਹੋਗਾ ਸ਼ਬ-ਏ-ਸੁਸਤ-ਮੌਜ ਕਾ ਸਾਹਿਲ
ਕਹੀਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕੇਗਾ ਸਫੀਨਾ-ਏ-ਗ਼ਮ-ਏ-ਦਿਲ!

ਜਵਾਂ ਲਹੂ ਕੀ ਪੁਰਅਸਰਾਰ ਸ਼ਾਹ ਰਾਹੋਂ ਸੇ
ਚਲੇ ਜੋ ਯਾਰ ਤੇ ਦਾਮਨ ਪਿ: ਕਿਤਨੇ ਹਾਥ ਪੜੇ
ਦਿਆਰ-ਏ-ਹੁਸਨ ਕੀ ਬੇ ਸਬਰ ਖਵਾਬਗਾਹੋਂ ਸੇ
ਪੁਕਾਰਤੀ ਰਹੀਂ ਬਾਹੋਂ, ਬਦਨ ਬੁਲਾਤੇ ਰਹੇ
ਬਹੁਤ ਅਜੀਜ਼ ਥੀ ਲੇਕਿਨ ਰੁਖ-ਏ-ਸਹਰ ਕੀ ਲਗਨ
ਬਹੁਤ ਕਰੀਂ ਥਾ ਹੁਸੀਨਾਨ-ਏ-ਨੂਰ ਕਾ ਦਾਮਨ
ਸੁਬਕ ਸੁਬਕ ਥੀ ਤਮੰਨਾ ਦਬੀ ਦਬੀ ਥੀ ਥਕਨ!

ਸੁਨਾ ਹੈ ਹੋ ਭੀ ਚੁਕਾ ਹੈ ਫ਼ਿਰਾਕ-ਏ-ਜੁਲਮਤ-ਓ-ਨੂਰ
ਸੁਨਾ ਹੈ ਹੋ ਭੀ ਚੁਕਾ ਹੈ ਵਸਾਲ-ਓ-ਮੰਜ਼ਲ-ਓ-ਗ਼ਮ
ਬਦਲ ਚੁਕਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਲ-ਏ-ਦਰਦ ਕਾ ਦਸਤੂਰ
ਨਸ਼ਾਤ-ਏ-ਵਸਲ ਹਲਾਲ-ਵ-ਅਜ਼ਾਬ-ਏ-ਹਿਜਰ ਹਰਾਮ!

ਜਿਗਰ ਕੀ ਆਗ, ਨਜ਼ਰ ਕੀ ਉਮੰਗ, ਦਿਲ ਕੀ ਜਲਨ
ਕਿਸੀ ਪਿ: ਚਾਰਾ-ਏ-ਹਿਜਰ ਕਾ ਕੁਛ ਅਸਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਕਰਾਂ ਸੇ ਆਈ ਨਿਗਾਰ-ਏ-ਸਬਾ, ਕਿਧਰ ਕੇ ਗਈ
ਅਭੀ ਚਿਰਾਗ਼-ਏ-ਸਰ-ਏ-ਰਾਹ ਕੇ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ!

ਅਭੀ ਗਿਰਾਨੀ-ਏ-ਸ਼ਬ ਮੇਂ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ
ਨਜ਼ਾਤੇ ਦੀਦਾਓ-ਦਿਲ ਕੀ ਘੜੀ ਨਹੀਂ ਆਈ
ਚਲੇ ਚਲੇ ਕਿ ਵੁਹ ਮੰਜ਼ਲ ਅਭੀ ਨਹੀਂ ਆਈ!
ਚਲੇ ਚਲੇ ਕਿ ਵੁਹ ਮੰਜ਼ਲ ਅਭੀ ਨਹੀਂ ਆਈ!!

(ਫੈਜ਼: ਸੁਬਹ ਆਜ਼ਾਦੀ - ਦਸਤ-ਏ-ਸਬਾ).

ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸਾਗਰ,(208 ਪੰਨੇ), ਤ੍ਰਲੋਚਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ, 2003, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ-ਅੰਤਰ:
ਐਸ. ਕਲਸੀ ਤੇ ਐਮ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਾਦਨਾ: ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ

Please order a “Faiz Da Kav Sagar” in Gurmukhi lipi it includes 5 books of Urdu poetry
of Faiz email its editor:

kalseysurjeet@hotmail.com

or Contact Publisher in Chandigarh: Raghbir Rachna Parkashan Chandigarh